

TWEEDE FASE AANVULLEND ECOLOGISCH
ONDERZOEK

POLSEWEG

TE HUISSEN

Ecologie

Rapportage tweede fase aanvullend ecologisch onderzoek

Polseweg te Huissen

Opdrachtgever	Gemeente Lingewaard Kinkelenburglaan 6 6681 BJ Bemmel
Rapportnummer	4258.011
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	30 november 2018
Vestiging	Gelderland Fabriekstraat 19c 7005 AP Doetinchem 0314 - 365150 doetinchem@econsultancy.nl
Opsteller	J.G. Boogaard, Bsc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	ing. E.R. Witter
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	3
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	4
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
5	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	7
	5.1 Vleermuizen.....	7
	5.2 Vaatplanten.....	8
	5.3 Teunisbloempijlstaart.....	9
	5.4 Rugstreepad	10
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	11
	6.1 Gewone dwergvleermuis	11
	6.2 Vaatplanten.....	11
	6.3 Teunisbloempijlstaart.....	11
	6.4 Rugstreepad	11
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	12

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Lingewaard opdracht gekregen voor het uitvoeren van een tweede fase van aanvullend ecologisch onderzoek aan de Polseweg te Huissen.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten de natuurtoets die Econsultancy in juli 2017 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 4258.004).

Uit de natuurtoets blijkt dan, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er op sommige punten meer informatie is benodigd. De aard van de onderzoeken is zeer variabel. Om te voorkomen dat vanwege de start van het inventarisatie seizoen soorten gemist worden is in februari 2018 opdracht gekregen voor het uitvoeren van ecologisch veldonderzoek naar de soortgroepen waarvan het veldwerk in de maanden februari tot april uitgevoerd moesten worden. Het betrof het onderzoek naar nesten van ransuil, boomvalk en sperwer, het leefgebied van steenuil, inspectie van boomholtes en het onderzoek naar sleedoornpage (4258.010).

Onderhavig onderzoek betreft de onderzoeken naar vleermuizen, teunisbloempijlstaart en beschermde vaatplanten en een aanvullende notitie over maatregelen met betrekking tot incidenteel voorkomende rugstreppadden.

Uit het ecologisch veldonderzoek is gebleken dat er in de bebouwing van de onderzoekslocatie een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig is, die met de voorgenomen sloop van de bebouwing verloren zal gaan. Hiervoor zal ontheffing aangevraagd moeten worden bij de Provincie Gelderland en zal er ter ondersteuning van de ontheffingsaanvraag een projectplan opgesteld moeten worden en zal er sprake zijn van het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen ten behoeve van de gewone dwergvleermuis. Van de andere soort(groep)en die in onderhavig onderzoek zijn onderzocht zijn overtredingen op de Wet natuurbescherming op voorhand uit te sluiten. Wel dient er met betrekking tot incidenteel voorkomende rugstreppadden gewerkt moeten worden buiten de gevoelige periode van deze soort.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 8,5$ ha) ligt aan de Polseweg, ten zuiden van de bebouwde kom van Huisen. In figuur 1 is de ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinatie van het midden van de onderzoekslocatie $X = 193.105$, $Y = 437.760$.

Figuur 1. Luchtfoto (2017) van het plangebied en de directe omgeving.

De onderzoekslocatie betreft de sportvelden van voetbalvereniging de Jonge Kracht en enkele aangrenzende percelen, waaronder een braakliggend terrein. Ook staat op de onderzoekslocatie enkele gebouwen behorend tot de voetbalvereniging.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens de locatie te herontwikkelen. De herontwikkeling voorziet in verplaatsing van de sportvelden, sloop en nieuwbouw van de accommodaties en de parkeerplaats. Daarnaast is men voornemens een deel van het huidige sportterrein in gebruik te nemen ten behoeve van woningbouw. Verder is men voornemens de ten noordoosten van de onderzoekslocatie gelegen waterpartij (de “Vlote Bloem”), te verlengen op de onderzoekslocatie. Figuur 2 geeft een schets weer van de toekomstige situatie.

Ten behoeve van de herontwikkeling zal de zuidoostelijke en de noordwestelijke houtwal (deels) verwijderd worden, wordt de bestaande bebouwing gesloopt en zullen er graafwerkzaamheden plaatsvinden.

Figuur 2. Schets toekomstige situatie van de onderzoekslocatie (bron: gemeente Lingewaard, versie 18 november 2018)

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de natuurtoets (rapport 4258.004) is gebleken dat aanvullend onderzoek naar nesten van roofvogels, het leefgebied van steenuil, vleermuisonderzoek, een inspectie naar boomholtes, aanwezigheid van sleedoornpage en teunisbloempijlstaart en beschermde vaatplanten noodzakelijk is. Ook dient er een nadere toetsing van de effecten op de rugstreepad en het Gelders Natuurnetwerk en Natura 2000 uitgevoerd te worden.

Van deze onderzoeken diende het onderzoek naar jaarrond beschermde nesten, het leefgebied van steenuil, inspectie van boomholtes en het onderzoek naar sleedoornpage in het winterseizoen, in ieder geval voor half april uitgevoerd te zijn. Om vertraging te voorkomen is het onderzoek voor deze soorten apart geoffreerd en uitgevoerd (4258.010). Uit het onderzoek is gebleken dat ten aanzien van jaarrond beschermde nesten, leefgebied van steenuil, boombewonende vleermuizen en sleedoornpage overtredingen van de Wet natuurbescherming uit te sluiten zijn.

Het onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen, teunisbloempijlstaart, beschermde vaatplanten en de nadere toetsing van rugstreepad wordt in onderhavig onderzoek gerapporteerd. Een aanvullende toetsing van het Gelders Natuurnetwerk en Natura 2000 wordt in een later stadium uitgevoerd zodra de exacte plannen van de nieuwbouwwoningen bekend zijn en is daarom niet inbegrepen in onderhavige onderzoek.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Voor het onderzoek naar **vleermuizen** zijn in de periode half april tot oktober in totaal vijf veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avonduren en/of ochtenduren uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie juli 2017), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureau's. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijf en paarverblijf/baltsplaats en foeragegedrag/terreingebruik voor de gewone dwergvleermuis. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken is onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functie noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Het totaal aantal uitgevoerde veldbezoeken is vastgesteld op basis van de grootte van de onderzoekslocatie, uitgaande van één waarnemer per veldronde. Verwacht wordt dat met vijf bezoeken omtrent deze soortgroep voldoende zekerheid is verkregen over de functie van de onderzoekslocatie.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersson D240x). Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitel kan geven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van analyseprogramma Batsound.

Voor het onderzoek naar **vaatplanten** zijn twee inventarisatierondes uitgevoerd. Eén ronde is begin juni uitgevoerd en één ronde midden juli. Dit is de periode waarin de te onderzoeken beschermde plantensoorten in bloei staan. Door de inventarisatie te spreiden over twee veldbezoeken is de waarnemingskans van alle eventueel aanwezige beschermde planten het grootst, omdat niet alle planten dezelfde bloeiperiode hebben.

Voor het onderzoek naar **teunisbloempijlstaart** is in de periode mei tot september één veldbezoek uitgevoerd. In het zuidelijk gelegen braakliggende terrein is zigzagsgewijs het gebied doorkruist, waarbij de aanwezige teunisbloemen gecontroleerd zijn op de aanwezigheid van rupsen. De exacte datum is in het voorjaar bepaald, toen duidelijk was dat de teunisbloemen duidelijk herkenbaar in het veld aanwezig zijn, om zo de trefkans zo optimaal mogelijk te maken. Econsultancy verwacht op deze wijze voldoende met zekerheid vast te kunnen stellen of er op de onderzoekslocatie een populatie van teunisbloempijlstaart aanwezig dan wel uit te sluiten is.

Voor de mogelijk incidenteel voorkomende **rugstreepad** is gekozen om geen aanvullend veldonderzoek uit te voeren. Aanvullend veldonderzoek naar rugstreepadden is, omdat het enkel landhabitat betreft en geen voortplantingshabitat, vrijwel niet mogelijk op de onderzoekslocatie. Er wordt wel voorgesteld om een aanvullende rapportage op te stellen van de huidige situatie (het nu aanwezige habitat) ten aanzien van het mogelijk voorkomen van de rugstreepad. In de rapportage wordt vastgesteld wat het eventuele effect van de maatregelen op de rugstreepad kan zijn en welke maatregelen getroffen kunnen worden.

Overzicht veldbezoeken

Het onderzoek heeft bestaan uit diverse veldbezoeken. Onderstaande tabel bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel I.   Onderzoeksinspanning per soortgroep

		april	mei	juni	juli	augustus	september
vleermuizen	tijdstip	-	1 x ochtend	2 x avond		-	2 x avond
	datum		7 mei 2018	23 mei en 25 juni 2018			27 augustus en 19 september 2018
	functie		Zomerverblijf en foerageergedrag	zomer/kraamverblijf en foerageergedrag			paar/baltsverblijf en foerageergedrag
vaatplanten	tijdstip			2 x overdag			
	datum			30 mei en 25 juli 2018			
	functie			aanwezigheid beschermde planten			
teunisbloempijlstaart	tijdstip	-		1 x overdag			-
	datum			28 juni 2018			
	functie			aanwezigheid rupsen			

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 10 °C. De windsnelheid lag beneden de 5 Bft. en er was geen sprake van neerslag.

Het veldonderzoek naar verblijfplaatsen en foerageergebied van Vleermuizen en het veldwerk van het onderzoek naar beschermde vaatplanten is uitgevoerd door Tabak Advies Ecologie. Het veldwerk naar de functie van de onderzoekslocatie voor teunisbloempijlstaart is uitgevoerd door Econsultancy.

5 ONDERZOEKSRISULTATEN

5.1 Vleermuizen

Ronde 1

Tijdens de eerste veldronde waren de omstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig (12 °C, windkracht 3 Bft. en geen neerslag). Desondanks was er deze avond zeer weinig vleermuisactiviteit. Er zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld en bij de houtwallen, die onderzocht zijn op een functie als foerageergebied, was slechts kort één foeragerende gewone dwergvleermuis vastgesteld.

Ronde 2

Tijdens de avondronde waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen goed (18 °C, windkracht 2 Bft. en geen neerslag). Desondanks is er tijdens deze avond weinig vleermuisactiviteit. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet vastgesteld en bij de houtwallen was foerageeractiviteit van in totaal twee gewone dwergvleermuizen en één ruige dwergvleermuis.

Ronde 3

Het tweede avondbezoek is uitgevoerd op 25 juni 2018 (15 °C, windkracht 2 en geen bewolking). Aan de noordgevel van de onderzochte bebouwing is één uitvliegende gewone dwergvleermuis waargenomen uit één van de stootvoegen die in figuur 3 staan omcirkeld. Figuur 4 toont de ligging van de verblijfplaats in de bebouwing. Bij de onderzochte houtwallen was deze avond zeer weinig foerageeractiviteit, er is slechts één foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen.

Figuur 3. Invliegopening van de zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.

Figuur 4. Luchtfoto van het gebouw waar een zomerverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis is aangetroffen.

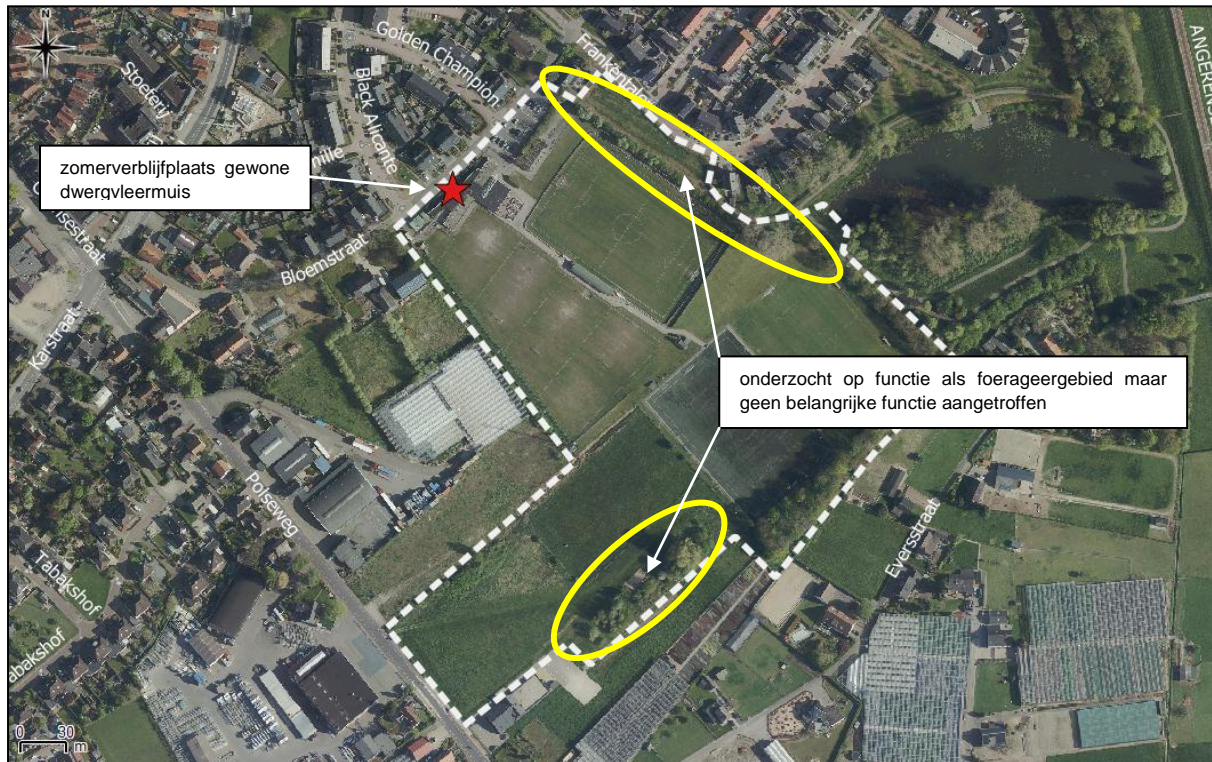
Ronde 4 en 5

De baltsrondes zijn uitgevoerd op 27 augustus en 19 september 2018. Tijdens beide veldrondes zijn op de onderzoekslocatie geen baltsende vleermuizen gehoord. De enige vleermuisactiviteit die tijdens deze veldrondes is vastgesteld waren twee gewone dwergvleermuizen die kort aan het foerageren waren in de zuidelijke onderzochte houtwal. Het voorkomen van een paarverblijfplaats is op de onderzoekslocatie daarom uit te sluiten.

Samenvatting

De bebouwing aan de noordwestzijde van de onderzoekslocatie (sportkantine) heeft een functie als zomerverblijfplaats voor één gewone dwergvleermuis. Kraamverblijfplaatsen en paar-/baltsverblijfplaatsen zijn op basis van het ecologisch veldonderzoek uit te sluiten op de onderzoekslocatie. Met de voorgenomen ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten voor de gewone dwergvleermuis (zie hoofdstuk 6).

De houtwallen hebben geen belangrijke functie als foerageergebied voor vleermuizen. Vastgesteld is dat de houtwallen slechts voor korte tijd worden gebruikt om te foerageren door enkele gewone dwergvleermuizen en een ruige dwergvleermuis. Met de voorgenomen ingreep zal geen essentieel functioneel leefgebied van vleermuizen worden aangetast.

Figuur 5. Resultaat vleermuisonderzoek in het seizoen 2018.

5.2 Vaatplanten

Totaal zijn er op de onderzoekslocatie 46 plantensoorten aangetroffen (zie tabel II). Beschermde vaatplanten zijn tijdens het veldonderzoek niet aangetroffen.

Een groot deel van het braakliggende terrein is overwoekerd met Akkerdistel. Ook zijn op dit deel van de onderzoekslocatie planten aangetroffen die duiden op uitzaaiing door mensen. Voorbeelden hiervan zijn Koriander, Lupine, Bolderik en Korenbloem. Ook is op de onderzoekslocatie de Kleine pimpinel aangetroffen. Deze soort staat op de rode lijst als 'kwetsbaar', maar valt niet onder het beschermingsregime van de Wet Natuurbescherming. Mogelijk is deze soort hier ook uitgezaaid.

Tabel II. Voornaamste vaatplanten aangetroffen tijdens de veldbezoeken op 30 mei en 25 juli 2018.

Soort	
Akkerdistel	Kleine pimpernel
Akkerkool	Korenbloem
Bijvoet	Koriander
Bolderik	Kruipende boterbloem
Canadese fijnstraal	Lupine
Citroengele honingklaver	Margriet
Engels raaigras	Melganzevoet
Gele morgenster	Paardenbloem
Gestreepte witbol	Ridderzuring
Gewone berenklaauw	Rietgras
Gewone melkdistel	Rood zwenkgras
Gewone muur	Slipbladige ooievaarsbek
Gewone vlier	Smalle weegbree
Gewoon duizendblad	Speerdistel
Gewoon struisgras	Steenraket
Glanshaver	Straatgras
Grote brandnetel	Timotheegras
Harig wilgenroosje	Varkensgras
Hennegras	Veenwortel
Herderstasje	Vijfvingerkruid
Hondsdraf	Witte dovenetel
Jacobskruiskruid	Zachte ooievaarsbek
Klein kruiskruid	Zandraket

5.3 Teunisbloempijlstaart

Het onderzoek naar het voorkomen van Teunisbloempijlstaart is uitgevoerd op 28 juni 2018. Op deze datum stond in de regio van de onderzoekslocatie teunisbloemen volop in bloei. Tevens waren vanaf half juni 2018 verscheidene waarnemingen van rupsen van de teunisbloempijlstaart in Nederland geregistreerd.

Tijdens het uitvoeren van het veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie afgezocht op de aanwezigheid van Teunisbloemen, maar deze zijn, in tegenstelling tot 2017 (4258.011), niet aangetroffen. De oorzaak hiervoor kan zijn dat het braakliggende terrein, in tegenstelling tot de zomer van 2017, niet meer in een pioniersstadium verkeerd en dichtbegroeid is met grassen en ruigtesoorten.

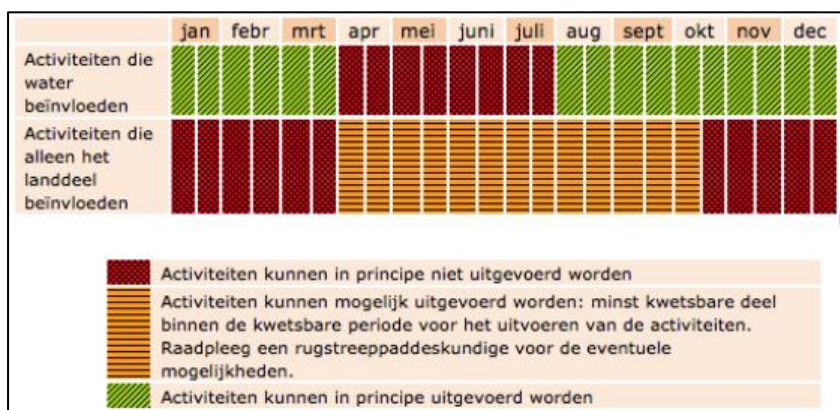
Teunisbloemen zijn de waardplant van de rupsen van teunisbloempijlstaart. Vanwege het ontbreken van teunisbloemen op de onderzoekslocatie kan met voldoende zekerheid uitgesloten worden dat de onderzoekslocatie een functie heeft voor de beschermde teunisbloempijlstaart.

5.4 Rugstreepad

De rugstreepad komt voor in de omgeving van de onderzoekslocatie (NDFF). Tijdens de quickscan flora en fauna die door Econsultancy in juli 2017 is uitgevoerd (4258.004) is gebleken dat het braakliggende terrein in het zuidwesten van de onderzoekslocatie geschikt landhabitat biedt voor de rugstreepad, omdat het braakliggende terrein in een pioniersstadium verkeerde. Geschikt voortplantingswater is op de onderzoekslocatie niet aanwezig.

Tijdens de ecologische veldonderzoeken die Econsultancy in het seizoen heeft uitgevoerd is gebleken dat het braakliggende terrein inmiddels ver het pioniersstadium voorbij is. Het terrein is sterk verruigd en vergrast en biedt daarom geen geschikt landhabitat meer voor rugstreepadden. Het uitvoeren van werkzaamheden op droge terreindelen van de onderzoekslocatie zal daarom niet leiden tot het doden of verwonden van rugstreepadden.

Het water dat aan de noordoostzijde van de onderzoekslocatie zou incidenteel kunnen dienen als voortplantingswater voor rugstreepadden die in de uiterwaarden ten noorden van de onderzoekslocatie leven. Met de voorgenomen ingreep is de planning om dit water door de trekken richting het noordwesten van de onderzoekslocatie, om zo een groene zone tussen de verplaatste voetbalvereniging en de nieuw te bouwen woningen te creëren. Het is niet aannemelijk dat tijdens het uitvoeren van deze graafwerkzaamheden rugstreepadden in het water aanwezig zijn. Om de risico's zoveel mogelijk in te perken wordt wel geadviseerd om de werkzaamheden buiten de gevoelige periode van voortplanting uit te voeren (april tot en met juli). In het kennisdocument van de rugstreepad (BIJ12, versie juli 2017) staat vermeld dat werkzaamheden aan het water buiten de gevoelige periode in principe uitgevoerd kunnen worden (zie figuur 6).

Figuur 6. Op hoofdlijnen weergegeven de perioden waarin activiteiten al dan niet uitgevoerd kunnen worden met betrekking tot de rugstreepad (bron: BIJ12, versie juli 2017).

Door zorgvuldig te handelen tijdens het uitvoeren van de uitbreiding van de waterpartij en het werken buiten de gevoelige periode van de voortplanting kan het doden en verwonden van rugstreepadden met voldoende zekerheid worden uitgesloten. Verdere vervolgstappen worden niet noodzakelijk geacht.

De voorgenomen ingreep zal mogelijk wel leiden tot het terugbrengen van de pionierssituatie in het plangebied. Het is daardoor mogelijk dat met de voorgenomen ingreep de onderzoekslocatie wederom geschikt raakt als leefgebied voor rugstreepadden, wat voor een positief effect kan zorgen voor de in de omgeving voorkomende populatie rugstreepadden.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Gewone dwergvleermuis

Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5.

Volgens artikel 3.5 lid 4 is het verboden de vaste rust- en voortplantingsplaatsen van vleermuizen te beschadigen of te vernielen, ook als deze niet als zodanig in gebruik zijn. Met de voorgenomen ingreep zal de sportkantine, die een functie heeft als zomerverblijfplaats, gesloopt worden. Dit betekent een overtreding van artikel 3.5 lid 4, zodat voor overtreding van dit artikel zal ontheffing aangevraagd moeten worden.

Onderhavige rapportage kan niet gebruikt worden om ontheffing aan te vragen bij de provincie Gelderland. Er zal een separaat projectplan moeten worden opgesteld waarbij onder andere het belang van de ingreep, het ecologisch effect op de gunstige staat van instandhouding voor de soort en de te treffen mitigerende maatregelen staan opgenomen. Een dergelijk projectplan dient ter ondersteuning van de ontheffingsaanvraag en zal ter goedkeuring moeten worden ingediend bij de provincie Gelderland.

6.2 Vaatplanten

De onderzoekslocatie is onderzocht op de aanwezigheid van beschermde vaatplanten. De onderzochte beschermde vaatplanten vallen niet onder het beschermingsregime van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming. Met het ecologisch veldonderzoek dat in het voorjaar en de zomer van 2018 is uitgevoerd, is met voldoende zekerheid uit te sluiten dat op de onderzoekslocatie beschermde vaatplanten voorkomen. Overtreding van de Wet natuurbescherming met betrekking tot vaatplanten is daarmee uit te sluiten.

6.3 Teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart valt onder het beschermingsregime van de habitatrichtlijn (paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming). Om de onderzoekslocatie is de aanwezigheid van teunisbloemen uitgesloten. Het is daarmee ook met voldoende zekerheid uit te sluiten dat de onderzoekslocatie een functie heeft als voortplantingsplaats voor deze soort. Ook de aanwezigheid van de soort op de onderzoekslocatie is daarmee redelijkerwijs uit te sluiten. De voorgenomen ingreep zal daarom niet leiden tot overtreding van de Wet Natuurbescherming met betrekking tot teunisbloempijlstaart.

6.4 Rugstreepad

Tijdens de ecologische veldonderzoeken die in 2018 door Econsultancy zijn uitgevoerd is vastgesteld dat de onderzoekslocatie geen geschikt landhabitat meer biedt voor de rugstreepad. Overtreding van de Wet natuurbescherming is uit te sluiten. Wel dienen werkzaamheden aan oppervlaktewater buiten het voortplantingsseizoen uitgevoerd te worden.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van de gemeente Lingewaard een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Polseweg te Huissen.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens de locatie te herontwikkelen. De herontwikkeling voorziet in verplaatsing van de sportvelden, sloop en nieuwbouw van de accommodaties en de parkeerplaats. Daarnaast is men voornemens een deel van het huidige sportterrein in gebruik te nemen ten behoeve van woningbouw. Verder is men voornemens de ten noordoosten van de onderzoekslocatie gelegen waterpartij (de "Vlote Bloem"), te verlengen op de onderzoekslocatie.

Functie onderzoekslocatie voor beschermde soorten

In de bebouwing op de onderzoekslocatie is een zomerverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis aanwezig, die met de voorgenomen ingreep zal verdwijnen. De te verwijderen houtwallen zijn geen essentieel leefgebied voor vleermuizen. Beschermde vaatplanten en teunisbloempijlstaart zijn op de onderzoekslocatie niet aangetroffen.

Op de onderzoekslocatie is geen geschikt landhabitat meer aanwezig voor de rugstreeppad. De waterpartij ten noordoosten van de onderzoekslocatie zou incidenteel gebruikt kunnen worden als voortplantingswater voor de buitendijks aanwezige populatie rugstreeppadden.

Conclusie

Met de voorgenomen ingreep is sprake van overtreding van de Wet Natuurbescherming met betrekking tot het aantasten van een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Voor het slopen van de kantine zal een ontheffing aangevraagd moeten worden bij de provincie Gelderland. Ten behoeve van deze ontheffingsaanvraag zal er een projectplan opgesteld moeten worden, waar onder andere in beschreven zal staan wat het wettelijke belang van het planvoornemen is en welke mitigerende maatregelen genomen moeten worden.

Ten aanzien van beschermde vaatplanten, teunisbloempijlstaart en rugstreeppad is overtreding van de Wet natuurbescherming uit te sluiten. Wel dienen de graafwerkzaamheden ten behoeve van het verlengen van de noordoostelijk gelegen waterpartij buiten de voortplantingsperiode (april t/m juli) plaats te vinden.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

